

ROLNICZY HANDEL DETALICZNY

Stare Pole, lipiec 2017 r.

Podstawy prawne rolniczego handlu detalicznego (RHD)

- **Ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników**, zmieniająca m.in.: ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2015 r. poz. 594 ze zm.).
- **Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz.U. poz. 2159).**

Zmiany weszły w życie 1 stycznia 2017 roku.

Definicja „rolniczego handlu detalicznego”

Handel detaliczny polegający na zbywaniu konsumentowi finalnemu (ostatecznemu konsumentowi środka spożywczego, który nie wykorzystuje żywności w ramach działalności przedsiębiorstwa sektora żywnościowego), żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu działającego na rynku spożywczym (dot. żywności pochodzenia roślinnego, zwierzęcego i żywności złożonej).

Zasady rolniczego handlu detalicznego

Przetwarzanie produktów roślinnych i ich sprzedaż nie może:

- stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa żywności i wpływać niekorzystnie na ochronę zdrowia publicznego;
- odbywać się przy zatrudnieniu osób na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze, z wyłączeniem przemiału zbóż, wytłoczenia oleju lub soku oraz sprzedaży podczas: wystaw, festynów, targów przez rolnika prowadzącego działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego;
- sprzedaż może odbywać się wyłącznie w miejscach:
 - a) w których produkty te zostały wytworzone lub
 - b) przeznaczonych do prowadzenia handlu.

Oznaczenie miejsca sprzedaży

W miejscu zbywania żywności w ramach RHD umieszcza się w sposób czytelny i widoczny dla konsumenta:

- napis „rolniczy handel detaliczny”;
- dane obejmujące: imię i nazwisko albo nazwę i siedzibę podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny, adres miejsca prowadzenia produkcji tej żywności.

Przepisy karne:

Kto: nie umieszcza w miejscu zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego oznaczenia, o którym mowa powyżej lub podaje w tym oznaczeniu informacje niepełne lub nieprawdziwe podlega karze grzywny (w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczeniach).

Ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu użytych do produkcji danego produktu stanowi, co najmniej 50% tego produktu, z wyłączeniem wody. Za produkt roślinny pochodzący z własnej uprawy uważa się również mąkę, kaszę, płatki, otręby, oleje i soki wytworzone z surowców pochodzących z własnej uprawy.

Produkcja i zbywanie żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego nie mogą być dokonywane z udziałem pośrednika, z wyjątkiem zbywania takiej żywności podczas wystaw, festynów, targów lub kiermaszów, organizowanych w celu promocji żywności, jeżeli pośrednik zbywa żywność:

- wyprodukowaną przez tego pośrednika w ramach RHD;

- wyprodukowaną przez inny podmiot prowadzący rolniczy handel detaliczny na obszarze powiatu, w którym pośrednik ten prowadzi produkcję żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego lub na obszarze powiatu sąsiadującego z tym powiatem;
- jest dokumentowana w sposób umożliwiający określenie ilości zbywanej żywności - jest prowadzona ewidencja sprzedaży;
- nie może przekraczać maksymalnych ilości wyprodukowanej żywności określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz.U. poz. 2159)

Produkcja i zbywanie żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego

Podmiot prowadzący rolniczy handel detaliczny prowadzi i przechowuje dokumentację umożliwiającą określenie ilości żywności zbywanej rocznie w ramach takiego handlu, odrębnie za każdy rok kalendarzowy, zawierającą następujące informacje:

- numer kolejnego wpisu,
- datę zbycia żywności,
- ilość i rodzaj zbytej żywności.

Pośrednik prowadzący rolniczy handel detaliczny zbywający żywność wyprodukowaną przez inny podmiot prowadzący taki handel podczas wystawy, festynu, targu lub kiermaszu:

- prowadzi dokumentację umożliwiającą określenie ilości tak zbywanej żywności odrębnie dla każdego podmiotu;
- przekazuje dokumentację, o której mowa powyżej podmiotowi, którego żywność zbywał, niezwłocznie po zakończeniu wystawy, festynu, targu lub kiermaszu.

Dokumentacja musi zawierać:

- informacje dotyczące zbywanej żywności;
- miejsce zbycia żywności;
- imię, nazwisko oraz adres albo nazwę, siedzibę oraz adres pośrednika, który zbywał żywność podczas wystawy, festynu, targu lub kiermaszu.

Informacje, o których mowa powyżej są umieszczane w dokumentacji niezwłocznie po każdorazowym zbyciu żywności konsumentowi finalnemu. Dokumentację przechowuje się przez **2 lata**, licząc od końca roku kalendarzowego, za który została sporządzona.

Nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS)

Organy PIS sprawują nadzór nad bezpieczeństwem żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego w zakresie produkcji i przetwórstwa artykułów roślinnych.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie prowadzą urzędowych kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego znajdujących się w rolniczym handlu detalicznym oraz nie prowadzą nadzoru nad żywnością zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego produkowanej i wprowadzanej do obrotu w ramach rolniczego handlu detalicznego. **Nadzór w tym zakresie prowadzi Inspekcja Weterynaryjna.**

Rejestracja RHD

Rolniczy handel detaliczny podlega jedynie rejestracji, a nie zatwierdzeniu, jak ma to miejsce w przypadku „zwykłego” handlu detalicznego.

- Wpis do rejestru następuje na podstawie wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, złożonego w terminie co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności, w formie pisemnej, według określonego wzoru.
- Przez rejestrację RHD rozumie się automatyczną rejestrację produkcji pierwotnej.
- Rejestracja gospodarstw rolnych i sprzedaży bezpośredniej oraz zatwierdzanie zakładów produkcji żywności nie podlega opłatom.

Kwestie podatkowe

W ramach rolniczego handlu detalicznego rolnicy są zwolnieni z opodatkowania przychodów do kwoty 20 tys. rocznie. Zwolnienie o którym mowa ma charakter pomocy *de minimis*. Zwolnienia z PIT do kwoty 20 tys. zł rocznie obejmuje rolników, którzy sprzedają przetworzone produkty roślinne i zwierzęce w ilościach dozwolonych w ramach rolniczego handlu detalicznego. Oświadczenie o wyborze ryczału rolnik może złożyć na dany rok podatkowy nie później niż do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym uzyskał przychody ze sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych, albo do końca roku podatkowego, jeśli pierwszy taki przychód uzyskał w grudniu roku podatkowego. Zeznanie do Urzędu Skarbowego według ustalonego wzoru o rocznej wysokości uzyskanego przychodu, składa się w terminie do 31 stycznia następnego roku. W zeznaniu wykorzystane są kwoty odliczeń od należnego ryczału. W kwestiach podatkowych przy RHD rolnika obowiązuje: art. 20, ust. 1c-1ea i art. 21 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 2032).

Ważne

1. Ryczałt wynosi 2% ewidencjonowanych przychodów i obowiązuje przy przychodach przekraczających **20 000 zł** i nie więcej niż równowartość w złotych 250 tys. euro.
2. Odnotowywanie przychodu narastająco pozwoli zauważyć, w którym momencie przekraczamy kwotę 20 tys. zł i zaczynamy podlegać obowiązkowi podatkowemu.
3. Ewidencję można sporządzać w wersji elektronicznej lub papierowej.
4. W związku ze sprzedażą w ramach rolniczego handlu detalicznego podatnicy powinni swoje dzienne przychody ewidencjonować w dniu sprzedaży.
5. Powinna ona zawierać co najmniej następujące informacje:
 - numer kolejnego wpisu,
 - datę uzyskania przychodu,
 - kwotę przychodu,
 - przychód narastająco od początku roku oraz
 - ilość i rodzaj przetworzonych produktów.
6. Podatnicy są zobowiązani prowadzić za każdy rok odrębną ewidencję sprzedaży produktów. Rolnik, sprzedając na targowisku lub w domu swoje produkty, powinien mieć przy sobie ewidencję sprzedaży.

Kryteria uznania działalności za rolniczy handel detaliczny

- Obsługa lub przetwarzanie żywności i przechowywanie w punkcie sprzedaży lub dostaw.
- Sprzedaż żywności na rzecz konsumenta końcowego.
- Sprzedaż żywności bez udziału pośredników, z wyjątkiem zbywania żywności podczas festynów, kiermaszów, wystaw.
- Sprzedawana żywność musi pochodzić w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu.
- Sprzedaż żywności w ramach limitów, które zostały ustanowione w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
- Obowiązek oznakowania miejsca sprzedaży.

Opracowała: Agnieszka Rojewska
Główny specjalista ds. wiejskiego
gospodarstwa domowego i turystyki wiejskiej
Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu

Oddział Stare Pole
82-220 Stare Pole, ul. Marynarki Wojennej 21
Tel. 55 270 11 00
e-mail: a.rojewska@podr.pl